

Brede Stakeholdersconferentie Regionale Energiestrategie (RES) Foodvalley

Verslag 20 februari 2020

Vooraf

Dit document is een verslag van de Brede Stakeholderconferentie RES Foodvalley die plaatsvond op donderdag 20 februari 2020 in het Awarehouse te Scherpenzeel.

Aanwezig waren deelnemers uit het Stakeholderoverleg RES Foodvalley en hun achterban. De conferentie betrof een toelichting op het proces en op de huidige stand van zaken. Ook werden de aanwezigen actief uitgedaagd om mee te denken over de contouren van de concept-RES, die op 1 april klaar dient te zijn voor besluitvorming.

Meer informatie over hoe gewerkt wordt aan de RES Foodvalley vindt u hier:
<https://www.regiofoodvalley.nl/programma/energietransitie/aanpak>

In het Klimaatakkoord dat in juni is gepresenteerd, is afgesproken dat dertig energieregio's in Nederland er samen voor zorgen dat er in 2030 35 TWH duurzame energie op land wordt opgewekt. De Regionale Energie Strategie (RES) die elke regio maakt, moet duidelijkheid geven over de hoeveelheid duurzame energie die elke regio kan opwekken in 2030 en hoe op regionaal niveau de beschikbare warmte kan worden verdeeld. Regio Foodvalley is begonnen met het opstellen van de RES. De regio verwacht een besluit over haar aandeel in het opwekken van duurzame energie in 2021 te kunnen nemen na een zorgvuldig en gedragen proces met stakeholders.

Verslag

Er werd 20 februari plenair afgetrapt met een welkomstwoord van voorzitter en procesbegeleider Frans Evers. Hierop kwam Ralph Kohlmann, projectleider RES Foodvalley met een toelichting op de huidige stand van zaken van de totstandkoming van de concept RES. Daarna volgde een presentatie van Coen Bernoster, procesbegeleider van de Regionale Ateliers, met een update over de contouren van het concept bod RES en de achterliggende, voorlopige redeneerlijn. De besproken presentaties kunt u vinden in de [bibliotheek van RES Regio Foodvalley](#).

Na het plenaire begaven de deelnemers zich naar verschillende thematafels. Bij deze tafels werden voor de concept-RES relevante thema's besproken. Denk aan windenergie, zonne-energie en warmte. Ook werd meegedacht over lokaal eigenaarschap en participatie. In de sessies werd de visie van deelnemers op het betreffende thema opgehaald. Dat leidde tot interessante gesprekken. De essentie van de discussies werd per tafel genoteerd door een tafelbegeleider.

In dit verslag vindt u een samenvatting van de belangrijkste discussiepunten per tafel.

Thematafels 'Wind'

Bij deze tafel stond het kernprincipe van windenergie langs infrastructuur (wegen) centraal. Deelnemers werd gevraagd om hun opvatting hierover en over overige zoekgebieden voor wind, onder andere in bos.

Wind langs de infra

- Het kernprincipe wind langs de infra werd bij veel tafels positief ontvangen. Wel ontstonden discussies over de uitvoerig ervan. Een veelbesproken uitdaging is het eigenaarschap van het noodzakelijke omliggende terrein langs de infra. Deze gebieden langs de infra zijn in handen van veel verschillende eigenaren. Wind langs infra zou kunnen werken wanneer deze eigenaren actief worden betrokken bij het uitvoeringsproces. Hiervoor is nog uitgebreider onderzoek naar de haalbaarheid nodig. Voor het netbeheer zijn geclusterde windmolens voordeliger in verband met de aansluiting op de rest van het net.

Wind in bos

- Over wind in bos werd verschillend gereageerd door de aanwezigen. In sommige discussies werd de optie serieus overwogen, met als argument dat de ruimtelijke inpassing goed is en overlast voor bewoners minimaal. Bij andere tafels kwamen snel knelpunten boven drijven. De keuze voor wind in bos werd ook moeilijk bevonden en lastig te begrijpen met het oog op nadelige effecten voor de natuur. Daarbij moet de netwerkinfrastructuur in bosrijke gebieden als de Veluwe ook worden verbeterd. Daarom klonk de roep om meer onderzoek naar deze effecten en naar de haalbaarheid van zulke projecten. Op dit moment loopt er een regionaal onderzoek naar de potentie van windenergie in de Veluwe. De onderzoeksresultaten zijn nog niet beschikbaar.

Overige zoekgebieden

- Rond de tafels was men het erover eens dat draagvlak van bewoners essentieel is voor de realisatie van windenergie in gebieden die níét langs de infrastructuur liggen. Voor een beter begrip van het draagvlak kan in de uitvoering worden gekeken naar de psychologische impact van windmolens op bewoners en de fysieke impact op het landschapstype.

Thematafels 'Zon'

Bij deze tafel stond het kernprincipe van zonne-energie op de minst gevoelige bestemmingen centraal. Ook werd gesproken over de koppelkansen van Wind en Zon langs de infra en over de voorwaarden waaronder klein- en grootschalige zonne-energie op land zou kunnen werken.

Zon op minst-gevoelige bestemmingen

- In de redeneerlijn werd zonne-energie op de minst gevoelige bestemmingen (daken, parkeerplaatsen, restruimte etc.) geclassificeerd als een van de kernprincipes van de concept-RES. Om dit voor elkaar te krijgen spraken verschillende aanwezigen over een getrapte SDE-subsidie, afgeleid van de getrapte zonneladders die in sommige gemeenten gebruikt worden. Daarnaast werden bouwvergunningen in het bijzonder genoemd. Bouwvergunningen zouden de gemeente een handvat bieden om eisen m.b.t. zonne-energie te kunnen stellen aan nieuwe projecten.

Basiskeuze van zon langs de infrastructuur

- Dit kernprincipe werd rondom de tafels goed ontvangen, mits de strook rondom de infrastructuur niet te breed zou worden. Deze keuze zou ook qua landschap wenselijk zijn en niet in de weg staan van andere belangen, behalve die van landeigenaren.

Kleinschalig zon op land

- In de redeneerlijn werd kleinschalig zon op land aangeduid als uitwerkingpunt. Tijdens de discussies kwamen enkele bezwaren en oplossingen naar voren. Voor kleinschalige projecten moet gekeken worden naar de haalbaarheid van het businessmodel. Zulke projecten vereisen ook tijdige betrekking van het netbeheer gezien de uitdagingen voor aansluiting van kleine projecten op het net.

Grootschalig zon op land

- Ook grootschalig zon op land is een uitwerkingpunt in de redeneerlijn. Er werden zorgen geuit over het opdrijvend effect van grondprijzen en het interfereren in de ruimtes voor wonen en recreatie. Gebrek aan ruimte bleek ook vanuit de landbouwsector een serieus thema. Geopperd werd om zon voornamelijk complementair aan wind te ontwikkelen, waardoor het zoekgebied van zon gekoppeld wordt aan dat van wind. Zo kan op (relatief) grote schaal toch grootschalig zon op land worden gerealiseerd.

Thematafel ‘Warmte’

Bij deze tafel stond de voorgestelde verdeling van grens overstijgende warmtebronnen centraal. Denk bij warmtebronnen aan bijvoorbeeld restwarmte, bodemwarmte of warmte door het verbranden van biomassa. De verdeling van deze regionale warmtebronnen komt terug in de Regionale Structuur Warmte en dat is onderdeel van de RES. Er werd verder gediscussieerd over of en hoe deze verdeling mogelijk zou zijn.

Regionale Structuur Warmte

- De kaart liet zien dat er weinig grens overstijgende warmtebronnen beschikbaar zijn. Dit maakt de regionale verdeling van warmte minder spannend.

Voorwaarden voor allocatie

- Er werd een suggestie gedaan dat de gemeente heldere en behapbare kennis voor de bewoners zou moeten ontwikkelen. Zo kunnen zorgen van de inwoners weggenomen worden. Er werd daarnaast aangespoord om aan de slag te gaan met (kleine) warmtenetten. Dit vraagt om een wijk-per-wijk aanpak.

Thematafel ‘Lokaal eigenaarschap en Participatie’

Deze werd ingeleid door Elmar Theune van ValleiEnergie. De discussie ging met name over hoe lusten en lasten goed verdeeld kunnen worden door participatie op te nemen in de concept-RES.

Voorwaarden voor locatiekeuze, acceptatie en lokaal eigenaarschap met zeggenschap.

- De meeste deelnemers schaarden zich achter het idee om in principe altijd te streven naar minimaal 51% eigenaarschap. Wel dient er worden ingegaan op de definitie van ‘omwonenden’ en het benadrukken dat de baten niet alleen financieel van aard zijn.

Over het vervolgproces van bewonersparticipatie

- Het is belangrijk om niet het wiel opnieuw uit te vinden en het licht op te steken bij projecten elders in het land. Zoals Drentse Monden Windpark en Wijk v/d Toekomst.
- Voor het vervolg moeten de voordelen van bewonersparticipatie beter worden benadrukt. Hierin moeten organiserende partijen transparant en duidelijk in zijn.